

Resultatrapport 2003

Sammendrag

Enova SF er et statsforetak underlagt Olje- og energidepartementet (OED). Selskapet er lokalisert i Trondheim, har 30 ansatte, og et styre oppnevnt av OED. Enova har vært i operativ drift fra 1. januar 2002, og 2003 er dermed selskapets andre driftsår.

Selskapets hovedformål er å fremme en miljøvennlig omlegging av energibruk og energiproduksjon. Enova forvalter i den forbindelse Energifondet som finansieres av årlige bevilgninger over statsbudsjettet og et påslag i nettatariffen for levering av elektrisitet til alminnelig forsyning. Videre forvalter Enova tilskuddsordningen for husholdninger 2003 og midler til bruk til introduksjon av naturgass i det norske energisystemet. Enovas oppdrag reguleres av en fireårig avtale med departementet, med en intensjon om videreføring fram til 2010.

Midlene på Energifondet skal bidra til energisparing og ny miljøvennlig energi som samlet tilsvarer minimum 10 TWh årlig innen utgangen av 2010, hvorav minimum 4 TWh skal være økt tilgang på vannbåren varme basert på nye fornybare energikilder, varmepumper og spillvarme, og minimum 3 TWh skal være økt produksjon av vindkraft. Veksten i energiforbruket skal reduseres mer enn om den overlates til seg selv. For første del av avtaleperioden er det satt et resultatmål for energieffektivisering og ny miljøvennlig energi som samlet tilsvarer minimum 4,5 TWh innen utgangen av 2005.

Ved tildeling av støtte setter Enova normalt et krav til støttemottager om energieffektivisering eller energiproduksjon. I løpet av 2003 er det inngått avtaler med et samlet energieresultat på 1827 GWh per år. Dette er et kontraktsfestet resultat. Tilsvarende resultat for 2002 var 921 GWh. I gjennomsnitt ble det gitt om lag 21,5 øre i tilskudd for hver kontraktsfestet kilowattime per år. Dersom man tar hensyn til en veid forventet levetid for prosjektene, oppnås en nominell levetidsstøtte på omlag 1,4 øre per kWh. Enova kan også vise til en rekke resultater av aktiviteter innen informasjons- og kommunikasjonsarbeid. Enovas svartjeneste fikk i 2003 mer enn 56000 henvendelser. Enova har utviklet og distribuert informasjonsmateriell relatert til sin virksomhet. Enova har også lansert en nasjonal strategi for barn og unge i løpet av 2003.

Totalt kontraktsfestede energieresultat viser en økning på 906 GWh fra 2002. 2003 var et år preget av utfordrende rammebetingelser, etter at usikkerhet knyttet til framtidig utvikling i el-avgiften skapte investeringsvegving innenfor varmeområdet, og reduserte muligheter for sertifikateksport bidro til svekkede rammebetingelser for vindkraft. På denne bakgrunn vurderes resultatet for 2003 som tilfredsstillende. Det er grunn til å anta at realiserte resultater fram i tid vil avvike fra kontraktsfestede resultater. I denne antagelsen ligger det blant annet en vurdering av framtidig usikkerhet relatert til endringer i rammebetingelser. Dette gjelder spesielt innføring av ny modell for elavgift og et kommende marked for grønne sertifikater for vind.

Enova hadde 539 millioner kroner til disposisjon i 2003. Dette er en økning på 128 millioner kroner i forhold til foregående år. Fra 2002 ble det overført 52 millioner kroner til 2003. I 2003 ble 393 millioner kroner disponert. Udisponerte midler overføres til 2004.

Innhold

1	Aggregerte energieresultater	4
1.1	Disponering av Energifondet	4
1.2	Energieresultater 2003	4
1.3	Andre resultater 2003	7
1.4	Måling, evaluering og utløsende effekt.....	8
2	Resultater fra områdene vind, varme, annen fornybar energi og energibruk	9
2.1	Vind	9
2.2	Varme.....	11
2.3	Annen fornybar energi.....	13
2.4	Energibruk	14
	Energiledelse i næringsbygg	14
	Energibruk i anlegg.....	16
	Energibruk i boliger	17
	Energistyring – bedrifter i nettverk.....	18
	Redusert energibruk -- energikrevende industri.....	19
	Opplæring.....	20
3	Andre aktiviteter	22
3.1	Informasjon og kommunikasjon.....	22
	Medieprofilering.....	22
	Svartjenesten.....	22
	Barn og unge.....	23
	Aktivitetsresultater.....	23
	Internett og webbaserte støtteverktøy	24
3.2	Samarbeid og rådgivning.....	25
	Rådgiver for OED	25
	Kontakt med andre offentlige etater og organisasjoner.....	25
	Internasjonalt arbeid.....	25
3.3	Naturgass.....	26
3.4	Produksjonsstøtte til vindkraft.....	26
3.5	Tilskuddsordningen for elsparetiltak i husholdninger 2003	27

1 Aggregerte energieresultater

1.1 Disponering av Energifondet

I følge revidert budsjett for Energifondet hadde Energifondet totalt 539 millioner kroner til disposisjon i 2003. Av dette kom 259 millioner fra bevilgninger over Statsbudsjettet. 192 millioner kroner kom fra påslag på overføringstariffen. I tillegg kommer renteinntekter og resirkulerte midler fra avbrutte forpliktelser.

Ved årets slutt var det gitt 393 millioner kroner i tilsagn. Av dette ble 103 millioner kroner utbetalt i 2003. I tillegg er det utbetalt 198 millioner kroner som knytter seg til tilsagn gitt i tidligere år. Udisponerte midler overføres til 2004.

Tilsagnsfullmakt på 130 millioner kroner er ikke benyttet i 2003.

Per 31.12. 2003 har Energifondet en forpliktelse på 598 millioner kroner. 290 millioner kroner gjelder forpliktelser inngått i 2003. De øvrige 308 millioner kronene gjelder forpliktelser fra tidligere år.

1.2 Energieresultater 2003

Avtalen mellom Enova og Olje- og energidepartementet (OED) krever at energieresultatene skal være realiserte eller kontraktsfestede. Resultatene som rapporteres inn ved denne rapporten er resultat på prosjektnivå som aggregeres opp i de ulike programmene. Enovas aktiviteter er delt inn i programmer på områdene vind, varme, energibruk, annen fornybar energi og naturgass.

I tabell 1 vises de totale energieresultatene for Enovas virksomhet.

Tabell 1: Totalt energieresultat (kontraktsfestet)

Totalt	2002		2003		Aggregert ¹	
	Mill kr	GWh	Mill kr	GWh	Mill kr	GWh
Vind	35	80	92	450	127	530
Varme	83	390	98	953	181	1343
Energibruk	115	450	101	424	216	874
Annen fornybar	3	1	0	0	3	1
Naturgass	-	-	1	0	1	0
Delsum	236	921	293	1827	529	2748
Pålagte oppgaver	118		59		177	
Ekstern prog.adm.	15				15	
Analyser	-		6		6	
Drift av Enova	42		36		78	
Delsum	175		101		276	
Totalt	411	921	393	1827	804	2748

¹ Energieresultater fra NVEs resultater i 2001 skal også inkluderes i endelig aggregerte resultater. Dette vil gjøres når ekstern vurdering av Enovas resultater er foretatt.

Det samlede energieresultatet for 2003 er på 1827 GWh, utløst av 293 millioner kroner i støtte fordelt på de ulike programmene. Samlet gir dette at hver kWh har krevd 0,16 kroner i støtte. Avtalen mellom Enova og Olje- og energidepartementet (OED) krever at energieresultatene skal være realiserte eller kontraktsfestede. For produksjonstiltak er effektene forholdsvis enkle å måle. Effekten av tiltak rettet mot redusert energibruk kan måles som differansen mellom forbruket før og etter at tiltaket er satt i verk, kontrollert for eventuelle endringer i driftsforhold og lignende. Uten historiske data må målingen av dagens forbruk ses i forhold til forventet energiforbruk for den alternative teknologien.

Det arbeides med å utarbeide en metodikk for å beregne eventuelle langsiktige resultat utover de som følger direkte av prosjektene. Arbeidet med å utvikle metodikk for verifisering av indirekte effekter og fastsettelse av levetider ligger under et prosjekt som har navnet "Felles referanseramme", og vil bli benyttet som en del av det strategiske underlaget for virksomheten fra og med 2004. Metodikken vil også bli benyttet for å beregne om Enovas programmer har vært utløsende for effekter utover de kontraktsfestede. Dette vil føre til at det ikke er nødvendig å fokusere ensidig på kortsiktige resultat, men at prosjekt med potensial for markedstransformasjon og spredningseffekter over tid vil være støtteberettiget.

I 2003 tildelte Enova totalt 293 millioner kroner i støtte fordelt på de ulike hovedområdene. I hovedprogrammene vind, varme og energibruk er de totale støttebeløpene forholdsvis like med henholdsvis 92, 98 og 101 millioner kroner i 2003. Programmet for varme skiller seg ut med et energieresultat på 953 GWh, som er omtrent det dobbelte i forhold til hver av de andre to programmene, hvor resultatet ligger på om lag 450 GWh. Disse resultatene omtales nærmere i kapittel 2.

Gjennom resultatavtalen med OED har Enova forpliktet seg til satsing på utvalgte områder hvor målene skal nås på en mest mulig kostnadseffektiv måte. Tabell 2 viser at støttebeløpet per kWh varierer fra 0,10 til 0,20 og 0,24 kroner per kWh for henholdsvis varme, vind og energibruk. Bakgrunnen for det lave støttebeløpet innenfor varmeprogrammet i forhold til det totale energieresultatet, er at Enova har bidratt til å realisere særlig kostnadseffektive produksjonsanlegg.

I vurderingen av kostnadseffektivitet og grad av markedstransformasjon utgjør levetidene for tiltak innenfor de ulike programområdene en viktig komponent. Slike vurderinger er særlig viktige som underlag for strategiprosesser. Arbeidet innenfor prosjektet "Felles referanseramme" vil utvikle en metodikk for fastsettelse av levetid.

Til grunn for rapporterte resultat i Tabell 2 ligger foreløpige anslag for levetid basert på tilgjengelig informasjon, blant annet om tekniske og økonomiske risikoforhold. Med en antatt levetid for tiltakene på henholdsvis 10 år for energibruk, 20 år for varme og 20 år for vind, kan det ses fra Tabell 2 at investert støttebeløp i 2003 per kWh over levetiden var 0,5, 1,0 og 2,4 øre for henholdsvis varme, vind og energibruk.

Tabell 2: Levetider og støttebeløp per år og over levetiden for programområdene

Totalt	Levetider (år)	2003	
		kr/kWh	kr/(kWh*levetider)
Vind	20	0,20	0,010
Varme	20	0,10	0,005
Energibruk	10	0,24	0,024
Annen fornybar	-	-	-
Naturgass	-	-	-
Veid gjennomsnitt	15	0,16	0,011
Pålagte oppgaver		59	
Analysar		6	
Drift av Enova		36	
	15	101	6,714
Totalt	15	0,22	0,014

Enova har forpliktet seg til å bidra til produksjon av 3 TWh vindkraft innen 2010. I løpet av 2003 har Enova støttet sju prosjekter innenfor dette området, som til sammen utgjør et energieresultat på totalt 1,3 TWh vind. Energieresultatet som ble kontraktsfestet i 2003 er fordelt pro rata i 2003, 2004 og 2005, betinget av når tilskuddet skal tildeles prosjektene. For 2003 blir dermed det kontraktsfestet en økonomisk støtte på 92 millioner kroner som utløser en energimengde på 450 GWh (se tabell 1). For å dekke opp den fremtidige utbetalingen av investeringsstøtte er det nødvendig å overføre midler fra Energifondet i 2003 til 2004. De udisponerte midlene som overføres fra 2003 til 2004 var på 198 millioner kroner.

Energieresultat og støttebeløp for området varme er gjengitt i tabell 3. I 2003 ble det ikke gitt støtte til distribusjon av varme. Produksjon av varme og biobrenselproduksjon ble støttet med totalt 98 millioner kroner. Dette ga et kontraktsfestet energieresultat på årsbasis på 953 GWh. Dette resultatet er særlig høyt, gitt de usikre signalene om rammebetingelsene og mulig bortfall av elavgiften for næringsdrivende som ble gitt i 2003. Hele 370 GWh kommer fra produksjon av biopellets, hvor fire store anlegg for biopellets utgjør nesten hele dette resultatet. Dersom enkelte av de store prosjektene ikke blir realisert, vil dette få store konsekvenser for realiserte energieresultater fra området varme. Enova tror videre at prosjekter innenfor varmesektoren framover ikke vil være like kostnadseffektive som de som er tildelt støtte i 2003. Dette begrunnes med at det innenfor denne sektoren er mer kostnadskrevende å bygge ut nødvendig infrastruktur enn selve produksjonsanleggene, og at distribusjonen kan karakteriseres som naturlige monopol.

Tabell 3: Støttebeløp og energiresultat for programområdet Varme

Varme	2002		2003		Aggregert	
	Mill kr	GWh	Mill kr	GWh	Mill kr	GWh
Biobrensel	1	15	14	370	15	385
Produksjon	58	213	84	583 ²	142	796
Distribusjon	24	162	-	-	24	162
Totalt	83	390	98	953	181	1343

I tabell 4 vises energiresultat og støttebeløp for området energibruk. Kontraktene knyttet til redusert energibruk gjelder i all hovedsak mål om redusert bruk av elektrisitet. Innenfor dette programmet fremstår tiltak rettet mot industri og næringsbygg med særlig store kontraktsfestede energiresultater på henholdsvis 115 og 180 GWh. I tabell 4 er det også referert til en post med annet/ufordelt. Denne posten kommer av at Enova også mottar og behandler åpne søknader som gir kontraktsfestede energiresultater utenom programområdene. Annet/ufordelt ga i 2003 et energiresultat på 13 GWh til en kostnad av 10 millioner kroner.

Tabell 4: Aggregerte energiresultat og støttebeløp for programområdet Energibruk

Energibruk	2002		2003		Aggregert	
	Mill kr	GWh	Mill kr	GWh	Mill kr	GWh
Næringsbygg	28	158	38	180	66	338
Anlegg	2	5	5	26	7	32
Boliger	0	0	14	49	14	50
Industri	9	140	17	115	26	255
Opplæring		3	17	40	17	43
Annet/ufordelt	77	144	10	13	87	157
Totalt	115	450	101	424	217	874

1.3 Andre resultater 2003

Ut over de aktivitetene som gjennom 2003 har gitt kontraktsfestede energiresultater har det i Enovas regi vært holdt et høyt aktivitetsnivå innenfor områder hvor det ikke har vært naturlig eller mulig i 2003 å tallfeste energiresultater. I hovedsak gjelder dette opplærings- og informasjonsarbeid. Dette er aktiviteter som har et langsiktig perspektiv, og som bygger opp under de totale energiresultatene for Enova. Aktivitetene har vært rettet mot flere målgrupper som barn og unge, husholdninger og profesjonelle aktører. Aktivitetene har i stor grad vært styrt etter aktivitetsmål. Aktivitetene er nærmere omtalt senere i resultatrapporten.

² Av de 583 GWh som i 2003 ble registrert som varmeproduksjon, kan 136 GWh karakteriseres som distribusjonsprosjekter. Tallene er imidlertid ikke fordelt etter kostnad og rapporteres derfor som vist i tabellen.

1.4 Måling, evaluering og utløsende effekt

Alle prosjekter som får støtte fra Enova må gjennomføre kvartalsvise rapporteringer om status og prosjektets framdrift. Dette er i henhold til Enovas standard kontrakter om tildeling av støtte fra Energifondet.

Måling og evaluering

I kontraktene som Enova inngår via alle prosjektene som får støtte fra Energifondet, stilles det krav til innrapportering og måling av energiproduksjon og energibruk. Dette gjøres for i ettertid å kunne verifisere de kontraktsfestede resultatene ved hjelp av evaluering av program og tiltak som er satt i verk.

Den første evalueringen av et av Enovas programmer ble initiert høsten 2003, og vil ferdigstilles våren 2004. Dette er en evaluering av Enovas programmer for energiledelse i næringsbygg. Evalueringen vil være med å danne mal for senere evalueringer.

Utløsende effekt

Generelt stilles det krav om av støtte fra Enova skal virke utløsende på prosjektet, og at støtten ikke skal føre til overkompensasjon. Med utløsende effekt menes det at prosjektet ikke vil bli realisert uten støtte fra Enova. Overkompensasjon vil være at Enova gir en større støtteandel til et prosjekt enn det som gjør prosjektet bedriftsøkonomisk lønnsomt³. I prosjekter som tildeles investeringsstøtte vurderes støttebeløpets utløsende effekt i hovedsak ut fra prosjektets lønnsomhet målt på grunnlag av dets kontantstrøm. Det stilles krav om at alle søknader skal legge ved en nåverdianalyse. Alle søkere må oppgi sitt krav til avkastning i prosjektet. Avkastningskravets rimelighet, samt de ulike tallstørrelsene i kontantstrømmen vurderes deretter av Enova. Totaløkonomien i prosjektet og støttebehovet blir vurdert i forhold til kontantstrømsanalysen samt søkers krav til avkastning.

I programmer som baserer seg på nettverksbygging, rådgivning og opplæring er formålet med støtten å redusere andre barrierer enn de finansielle. Hvorvidt støtten er utløsende må dermed avgjøres på en annen måte enn en ren nåverdianalyse. For Enovas programmer ivaretas dette ved hjelp av utformingen av programmene og ved individuell og faglig behandling av søknadene.

³ Dette gjelder så lenge det ikke finnes andre barrierer enn de rent finansielle for å få et prosjekt initiert.

2 Resultater fra områdene vind, varme, annen fornybar energi og energibruk

Enova har delt sine aktiviteter i programmer relatert til vind, varme, annen fornybar energi og energibruk. De ulike programmene er rettet inn mot hovedmålsetningene som Enova skal nå gjennom fireårsavtalen med OED om forvaltningen av midlene fra Energifondet.

Innen området fornybar energi ligger to av hovedmålsetningene til Enova: Minimum 3 TWh vind og 4TWh varme årlig i 2010, med basis i år 2000. I tillegg har Enova i 2003 hatt en aktivitet rettet mot annen fornybar energi, med spesiell fokus på å kunne demonstrere mer umodne teknologier for fornybar energiproduksjon.

2.1 Vind

Enovas mål er å bidra til å oppnå den nasjonale målsetningen om 3TWh økt produksjon av elektrisitet fra vind med basis i år 2000. Høsten 2002 etablerte Enova et program som ga investeringsstøtte til vindkraft. I tillegg ble det opprettet et program for anvendelse av teknologi for vindkraft. Begge vindprogrammene gir investeringsstilskudd. Programmene ble videreført i 2003.

Vindkraft er med dagens teknologi og energipriser ikke lønnsom i Norge. Enova gir investeringsstøtte, med en maksimal støttesats på 20 øre per kWh per år, begrenset til maksimalt 10 prosent av godkjente prosjektkostnader på maks 6 millioner kroner per MW installert kapasitet.

Formål og barrierer

Formålet med Enovas vindprogram er å stimulere til økt produksjon av elektrisitet fra vindkraft i Norge. Fram til og med 2003 har de fleste norske vindkraftprodusenter solgt grønne sertifikater for vind til Nederland. Etter en omlegging av regelverket for import av grønne sertifikater i Nederland er ikke det ikke lenger mulig å inngå denne typen avtaler.

Barrierer for utbygging av vindkraft i Norge er blant annet følgende:

- Ustabile rammebetingelser
- Arealdisponering og lokale miljøkonsekvenser
- Kostnadsintensive investeringer og begrenset kapitaltilgang
- Omfattende og kostnadskrevede planprosess
- Mangel på driftserfaring fra større kommersielle vindparker i norske forhold
- Overføringskapasiteten i nettet må i deler av landet forbedres for at vindkraft skal kunne bygges ut
- Forsvaret er skeptiske til vindkraftutbygging i områder med radarvirksomhet.

Kostnadsutviklingen for vindkraft er positiv sammenlignet med alternativer som gaskraft eller vannkraft. På sikt vil dette gi en økende konkurransekraft for vindkraft i Norge og internasjonalt.

Resultater

Energieresultatet som ble kontraktsfestet i 2003 er fordelt pro rata i 2003, 2004 og 2005, betinget av når tilskuddet skal tildeles prosjektene. Totalt kontraktsfestet Enova energieresultat på 1300 GWh for disse tre budsjettårene i løpet av 2003. Det gode resultatet skyldes at Enova våren 2003 fikk mulighet til å foreta en betinget avsetning for budsjettårene 2004 og 2005 for å imøtekomme de vindkraftprosjektene som fikk konsesjon i 2003 med økonomisk støtte. En del av Enovas midler fra 2003 vil da også måtte overføres til 2004 for å kunne dekke opp de allerede kontraktsfestede vindprosjektene. Tabell 5 viser det kontraktsfestede resultatet for 2003 som ble på 450 GWh per år etter pro rata fordelingen.

Tabell 5: Støttebeløp og energieresultat for vind

Vind	Resultat	
	per år	Over levetid (20 år)
Antall støttede prosjekter	7	
Energieresultat GWh	450	9000
Støttebeløp mill kr	92	92
kr/kWh	0,20	0,010

2.2 Varme

Enovas mål på området varme er å bidra til å oppfylle den nasjonale målsettingen om å oppnå 4 TWh mer vannbåren varme basert på fornybare energikilder innen 2010, med basis i 2000. Enova ønsker å bidra til at varmeenergi produseres og distribueres på en mest mulig effektiv måte, gjennom å stimulere til energi- og kostnadseffektive varmeanlegg og distribusjonssystemer. Enova ønsker også å stimulere til økt produksjon av biobrensler på det norske markedet.

Enovas varmeprogram er inndelt i to delprogrammer: Program varmeproduksjon og Program varmedistribusjon. Produksjonsprogrammet er rettet mot større varmesentraler, mens distribusjonsprogrammet gjelder infrastruktur for fjernvarme. Enova har valgt å bruke investeringsstøtte som virkemiddel for programmene. Dette tilfører prosjektene egenkapital, noe som er en barriere for mange varmeprosjekter for å oppnå ekstern finansiering.

Formål og barrierer

Generelt preges det norske varmemarkedet av en rekke barrierer:

- Mangelfull og lite stabil tilgang på brensel til riktig kvalitet og akseptabel pris. Dette gjelder spesielt for biobrenselanlegg
- Problemer med god fysisk lokalisering av forbrenningsanlegg i forhold til anleggenes varmekunder. Dette er særlig utslagsgivende for energigjenvinningsanlegg for avfall
- Høye investeringskostnader og svak kapitaltilgang
- Høye kostnader for distribusjon av varme
- Tidkrevende planleggingsprosess for etablering av fjernvarme
- Ustabile rammebetingelser

Effekten av ustabile rammebetingelser slo for fullt ut i 2003. I april 2003 ble diskusjonen rundt fjerning av elavgiften for næringsliv og offentlig sektor et forhold som gjorde at mange varmeprosjekter ble utsatt. Flere tidligere støttede prosjekter ble avbrutt, og Enova mottok et mindre antall søknader enn forventet i 2003.

Resultater

Programmene rettes mot aktører som ønsker å bygge, drive og eie energianlegg for varmeproduksjon og varmedistribusjon. Programmene er godt etablert og kjent blant målgruppen. Hvert enkelt prosjekt som er støttet gjennom varmeprogrammene har et kontraktsfestet energimål som tilskuddet relateres til. Verifisering av måloppnåelse vil gjøres gjennom sluttrapportering fra de støttede prosjektene når prosjektene er ferdig bygd. I følge Enovas kontrakter må prosjektene rapportere energidata på årsbasis de to første driftsårene.

Kontraktsfestet energireultat for program varme i 2003 er som det framgår av tabell 6 på 953 GWh, derav 370 GWh biobrenselproduksjon. Fire store prosjekter relatert til biobrensel utgjorde hovedtyngden av dette resultatet. Dersom enkelte av de store prosjektene ikke blir realisert, vil dette få store konsekvenser for realiserede energireultater fra området varme.

Tabell 6: Støttebeløp og energireultat for varme

Varme	Resultat	
	per år	Over levetid (20 år)
Antall støttede prosjekter	28	
Energireultat GWh	953	19060
Støttebeløp mill kr	98	98
kr/kWh	0,10	0,005

2.3 Annen fornybar energi

I den nasjonale målsetning om å oppnå 10 TWh spart eller produsert miljøvennlig energi innen 2010, inngår en målsetning om økt energiproduksjon også fra andre fornybare energikilder. Innenfor dette området har Enova så langt valgt å fokusere på investeringsstøtte for realisering av anlegg basert på solvarme til oppvarming og anlegg for utnyttelse av bølger og havstrøm. Denne prioriteringen er gjort ut fra en vurdering av status for de ulike teknologier med hensyn til kommersialiseringsgrad og interesse blant industrielle markedsaktører.

Formål og barrierer

Enovas program for fornybare energikilder benytter investeringsstøtte for å utløse prioriterte prosjekter. Programmet retter seg mot å demonstrere anvendelse av annen fornybar energi. Investeringsstøtte er det prioriterte virkemiddelet innen dette programmet, siden finansielle og teknologiske barrierer generelt vil være store for denne typen prosjekter.

Resultater

Ingen prosjekter fikk tildelt støtte i 2003. Programmet har i 2003 mottatt fire søknader knyttet til anlegg for utnyttelse av havstrøm eller bølger, og to søknader knyttet til utnyttelse av solvarme.

Hammerfest Strøm har tidligere fått innvilget støtte for etablering av en havmøllepark i Kvalsundet, Kvaløy kommune. Enova har i 2003 fulgt opp dette prosjektet og den første prototypen er nå installert og i drift.

I 2004 vil Enova vurdere forholdene rundt solvarme nærmere og videreutvikle sin strategi på dette området.

2.4 Energibruk

Målet om å redusere veksten i energiforbruket mer enn hvis den overlates til seg selv, er bakgrunnen for at Enova har opprettet programmer relatert til næringsbygg, anlegg, bolig, industri og opplæring. Alle programmene skal bidra til å gi dokumenterte energibesparelser, gjennom en kontraktsfesting av energireduksjonen som skal oppnås ved å delta i programmene.

Energiledelse i næringsbygg

Gjennom Enovas programmer for energiledelse er det et mål at byggene som deltar i nettverkene, gjennom effektiv drift og enkle investeringer skal redusere energiforbruket sitt med minst ti prosent. Nettverkene består av store porteføljer av eksisterende bygg som er med og utøver energiledelse. Gjennom Enovas programmer for energiledelse i næringsbygg skal Enova bidra til å påvirke byggeiere til å fokusere på energibruk i forbindelse med drift og vedlikehold av sin bygningsmasse.

Energiledelse i næringsbygg er delt i to: Program for større og mindre næringsbygg. Programmene gir støtte som går til etablering av energiledelse hos byggeier. Det er økt interesse hos private og statlige byggeiere, mens andelen kommuner og fylkeskommuner har gått noe tilbake. Enovas støtte går blant annet til etablering av energioppfølging, rapportering, opplæring og energianalyse. Programmet gir ikke støtte til investeringer.

Formål og barrierer

Programmene for energiledelse er utviklet på bakgrunn av en hypotese om at energiledelse vil bidra til en energireduksjon på minimum 10 prosent for byggporteføljen som inngår i kontraktene i løpet av prosjektet.

Barrierer som energiledelse kan bidra til å bryte ned:

- Byggeierers manglende oversikt over bygningers energibruk og kostnader forbundet med dette
- Liten kjennskap hos byggeiere og driftspersonell om hva som er normal energibruk per kvadratmeter oppvarmet areal for aktuelle byggetyper, og tiltak som er mulig å gjennomføre for å redusere energibruken i bygget
- Problemer med finansiering av investeringer i energieffektivitet relatert til drift og vedlikehold av eksisterende bygg
- Manglende kunnskap om energikostnader hos leietager i næringsbygg

Resultater

Hvert enkelt prosjekt som får støtte gjennom programmenes for energiledelse har et kontraktsfestet energimål som tilskuddet relateres til. Gjennom de kontraktsfestede energimålene skal energiledelse bidra til økt investeringsvilje i energieffektivt utstyr blant eiere av næringsbygg. Som det framgår av tabell 7 har programmene i 2003 kontraktsfestet en energireduksjon på 180 GWh per år.

Tabell 7: Støttebeløp og energiresultat for "Energiledelse i næringsbygg"

Energiledelse	Resultat	
	per år	Over levetid (5 år)
Antall støttede prosjekter	39	
Energiresultat GWh	180	900
Støttebeløp mill kr	38	38
kr/kWh	0,21	0,04

Energibruk i anlegg

Totalt brukes det ca 1,7 TWh til utendørs belysning i Norge årlig og det tekniske potensialet for effektivisering av belysningen er anslått til ca 0,5 TWh per år⁴. Kommunene og staten eier ca en 1 million lyspunkter til utendørs belysning i Norge. Måten utendørs belysning organiseres og drives på gjør at aktørene har liten fokus på energieffektivitet, blant annet fordi energien som brukes til utendørs vegbelysning ikke blir målt, men beregnet på bakgrunn av tekniske anslag på antall, wattstyrke og innkoblingstid.

Programmet skal bidra til effektivisering av utendørs belysning, som belysning av plasser, idrettsanlegg, fasader, vegger og tunneler. Støtten går primært til eksisterende anlegg, men en rekke nye veganlegg fikk også støtte fra Enova i 2003. Kommunene som har like utfordringer og muligheter, anbefales å samarbeide i store felles prosjekter⁵.

Formål og barrierer

Programmet skal bidra til en kontraktsfestet energireduksjon i forhold til et basisforbruk på minimum 25 prosent. Forskrift om begrensninger i bruk m.m. av enkelte farlige kjemikalier, som krever sanering av PCB-holdige kondensatorer i lysarmatur innen 2005, er en motivasjon for å delta i programmet.

Programmet skal bidra til å redusere følgende barrierer:

- Manglende fokus på effektiviteten av utendørs belysning
- Mangelfull oversikt over eksisterende lysanlegg: Tilstand, installerte effekter og brukstid
- Begrensninger i egenkapital til investering
- Mangel på kunnskap om nye og effektive former for utendørs belysning

Resultater

Programmet var nytt i 2003 og har blitt til i samarbeid med de største aktørene innen utendørs belysning. Enova har etablert dialog og samarbeid med de viktigste aktørene. Samlet kontraktsvolum utgjør 26 GWh per år i energireduksjon for fire kontrakter. Resultatene er gjengitt i tabell 8.

Tabell 8: Støttebeløp og energireultat for "Energibruk i anlegg"

Anlegg	Resultat	
	per år	Over levetid (20 år)
Antall støttede prosjekter	4	
Energireultat GWh	26	520
Støttebeløp mill kr	5	5
kr/kWh	0,18	0,009

⁴ Kilde: Interconsult asa

⁵ En avtale som er tegnet mellom Statens Vegvesen og Enova inneholder prosjekter knyttet til veg- og tunnelanlegg i alle 5 regionene.

Energibruk i boliger

Bakgrunnen for å etablere et boligprogram, er at det bygges 20000 nye boliger per år i Norge. Hypotesen bak programmet er at det som bygges nytt i dag har en bygningsmessig standard hva gjelder energieffektivitet, som er betydelig lavere enn det som kan oppnås ved større fokus på å redusere energibehovet til oppvarming og andre formål.

Formål og barrierer

Hensikten med programmet er å stimulere til at andelen kostnadseffektive lavenergiboliger øker. Programmet er rettet mot store aktører som bygger nytt eller rehabiliterer boliger slik at energibehovet i boligene blir vesentlig redusert i forhold til dagens nivå eller standard og at bruk av varme fra fornybare energikilder øker. Hensikten med programmet er å støtte utbyggere og produsenter som kan bidra til økt tilgang på energieffektive og miljøvennlige boliger med framtidsrettede løsninger. Søkere må ha intensjoner om å bruke løsningene som er støttet i framtidige prosjekt.

Programmet ønsker å redusere følgende barrierer:

- Høyt fokus på byggekostnader og lavt fokus på energibruk i byggefasen
- Lav etterspørsel etter energieffektivitet fra boligkjøpere

Resultater

Tabell 9 beskriver resultatene fra programmet "Energibruk i boliger". 17 søknader ble bevilget støtte. Av disse var to søknader fra 2002. Samlet støttebeløp var 14 millioner kroner. Ni av søknadene har gitt kontraktsfestet energireultat på til sammen 49 GWh.

Tabell 9: Støttebeløp og energireultat for "Energibruk i boliger"

Boliger	Resultat	
	per år	Over levetid (20 år)
Antall støttede prosjekter	17	
Energireultat GWh	49	980
Støttebeløp mill kr	14	14
kr/kWh	0,29	0,014

Energistyring – bedrifter i nettverk

Programmet er opprettet med utgangspunkt i tidligere erfaringer fra Bransjenettverket som eksisterte i regi av NVE. Programmets intensjon er å bidra til økt kompetanse og bevissthet knyttet til effektiv energibruk i norsk industri. Til forskjell fra tidligere år, ble det i 2003 kun gitt støtte til bedrifter som kontraktfester et energiresultat. Det ytes støtte til energi og miljøanalyse, samt investeringsstøtte til etablering av energioppfølgningssystemer.

Formål og barrierer

Målgruppen for programmet har vært industribedrifter med totalt energibruk mellom 0,5 og 50 GWh per år. Barrieren for energieffektivisering i små og mellomstore industribedrifter oppfattes å være mangel på kunnskap og fokus på aktuelle tiltak for effektivisering av prosess og drift.

Resultater

Det er i løpet av 2003 inngått kontrakter med besparelser på til sammen 61 GWh basert på 11,2 millioner kroner i støtte. Det ble mottatt totalt 74 søknader hvorav 51 av disse er innvilget støtte. Resultatene er beskrevet i tabell 10.

I løpet av året er det utviklet et webbasert benchmark-system hvor bedriftene kan sammenlikne eget energibruk med tilsvarende bedrifter. For tiden deltar ca 850 bedrifter i dette nettverket.

Tabell 10: Støttebeløp og energiresultat for ”Energistyring – Bedrifter i nettverk”

Energistyring – Bedrifter i nettverk	Resultat	
	per år	Over levetid (10 år)
Antall støttede prosjekter	51	
Energiresultat GWh	61	610
Støttebeløp mill kr	11,2	11,2
kr/kWh	0,11	0,011

Redusert energibruk -- energikrevende industri

I dette programmet tilbys investeringsstøtte til investeringer for redusert energibruk og/eller utnyttelse av spillvarmekilder i industrien. Programmet er rettet mot energikrevende industri, her definert som bedrifter eller bedriftsgrupper med energibruk over 50 GWh per år. Det er avdekket et stort potensial for energieffektivisering i industrien gjennom en studie som ble utført gjennom samarbeid mellom Prosess Industriens Landsforening (PIL) og Enova⁶.

Formål og barrierer

Programmet er rettet mot realisering av tiltak for redusert energibruk i energikrevende, norsk fastlandsindustri. Programmets mål er å tilby investeringsstøtte for realisering av:

- Kostnadseffektive prosjekter med stor reduksjon av energibruk i forhold til nødvendig investeringsstøtte
- Prosjekt planlagt gjennomført ved anvendelse av energieffektiv, kommersielt tilgjengelig teknologi
- Prosjekter som kan sannsynliggjøre ringvirkninger
- Høye avkastningskrav til investeringer i energieffektivitet i industrien

Resultater

2003 var programmets første driftsår. Programmet har i løpet av første driftsår inngått kontrakt på 11 prosjekter med et energieresultat på 54 GWh per år, og med et totalt støttebeløp på 5,8 millioner kroner. Resultatene er beskrevet i tabell 11.

Tabell 11: Støttebeløp og energieresultat for "Redusert energibruk – Energifkrevende industri"

Redusert energibruk – Energifkrevende industri	Resultat	
	per år	Over levetid (10 år)
Antall støttede prosjekter	11	
Energieresultat GWh	54	540
Støttebeløp mill kr	5,8	5,8
kr/kWh	0,11	0,011

⁶ Se www.enova.no under linken publikasjoner

Opplæring

Opplæring er et viktig virkemiddel for å gi økt kunnskap og kompetanse om effektiv energibruk og energifleksible løsninger. Mangel på kunnskap og kompetanse i en organisasjon eller et byggeprosjekt, kan være en barriere for at gode løsninger blir tatt i bruk. Opplæring er derfor et strategisk viktig virkemiddel for Enova. I 2003 opererte Enova med tre ulike programaktiviteter relatert til opplæring. De tre programmene er fordelt på:

- Opplæring av driftspersonell
- Utvikling av materiell og læringskonsepter
- Vekttallbasert etterutdanning for ingeniører
- Utvikling av kurskonsept for norske kommuner

Formål

Formålet med programmene er å:

- Øke den formelle fagkompetansen til ingeniørstanden innenfor VVS og det energitekniske fagområdet
- Bidra til å opprettholde og videreutvikle studietilbud innenfor energiteknologi
- Styrke energikompetansen i alle ledd ute i bedriftene

Resultater

Energieresultatene for programmet "Opplæring av driftspersonell" er beskrevet i tabell 12. Gjennom programmet ble det kontraktsfestet 40 GWh til en kostnad av 6 millioner kroner. Programmet har en naturlig sammenheng med Enovas programmer innen energiledelse og vil i 2004 bli integrert med dette programmet.

Tabell 12: Energieresultater for "Opplæring av driftspersonell"

Opplæring	Resultat	
	per år	Over levetid (5 år)
Antall støttede prosjekter	15	
Energieresultat GWh	40	200
Støttebeløp mill kr	6	6
kr/kWh	0,42	0,08

I tillegg til prosjektene som er beskrevet i tabell 13 har Enova brukt nærmere 11 millioner kroner på andre opplæringsaktiviteter. Resultatene fra disse aktivitetene er beskrevet i de følgende tre avsnittene.

Enova har gitt støtte til utvikling av materiell og læringskonsepter. Dette gjelder blant annet utvikling av energiteknisk veileder for kommunene til bruk ved nybygging, utvikling av informasjonssperm til arkitekter innen energitekniske løsninger i bygg og utvikling opplæringspakke innen bioenergi.

Enova har også gitt støtte til utvikling av etterutdanningstilbud for rådgivende ingeniører og entreprenører i samarbeid med Rembra og Høgskolen i Oslo (30 studiepoeng). Innen for etterutdanning har Enova også støttet oppbygging av laboratorier/kompetansesenter innen energi ved Sogn v.g.s, Høgskolen i Oslo og NTNU. Enova har også støttet utvikling av sertifiseringskurs for montasje av luft/luft varmepumper i samarbeid med Rembra.

Enova har i løpet av 2003 også utviklet et kurskonsept for norske kommuner og inviterer i 2004 til kurset "Energifokus i kommunen". Rådmenn og ordførere eller andre med overordnet ansvar for energispørsmål i kommunen er invitert til kurs med fokus på energibruk og omlegging til miljøvennlige energikilder. Kurset skal gi deltakerne kunnskap om energibruk og miljøvennlige energikilder, slik at de kan arbeide aktivt med energiomlegging i egen kommune.

3 Andre aktiviteter

Enovas aktiviteter reguleres i stor grad av fireårsavtalen mellom OED og Enova om forvaltningen av Energifondet. I tillegg gir det årlige tildelingsbrevet fra OED rammene for aktivitetene hvert enkelt år. Enova forvalter en rekke pålagte oppgaver i tillegg til programaktivitetene, som landsdekkende informasjon og rådgivning, rådgiver for OED, internasjonale oppgaver og kontakt med andre statlige etater.

Enova har også forvaltningsoppdrag utover forvaltningen av Energifondet. I 2003 utførte Enova oppdrag relatert til forvaltning av ordningen for produksjonsstøtte til vindkraft og forvaltning av midler til miljøvennlig bruk av naturgass. I 2003 forvaltet også Enova "Tilskuddsordningen for elsparetiltak i husholdningene 2003".

3.1 Informasjon og kommunikasjon

Enova har kanalisert sine informasjons- og kommunikasjonsaktiviteter i to hovedområder. Landsdekkende informasjons- og rådgivningstjeneste er Enovas aktivitet rettet mot publikum, nedfelt i fireårsavtalen med OED. Tjenesten består av svartjeneste, messedeltakelse, massekommunikasjon gjennom avis/fagpresse og etermedia og aktivitet rettet mot barn og unge. Det andre hovedområdet er kommunikasjonsarbeid som skal understøtte Enovas energifaglige arbeid. Her ligger alle tiltak som skal gjøre Enova kjent for ulike profesjonelle målgrupper og sikre at Enova når sine langsiktige mål. I denne aktiviteten ligger profilering av Enova i strategiske fora, medieprofilering av Enova som premissgiver og ressurs, kontinuerlig utvikling av internettportal og markedsarbeid for økt oppmerksomhet om energi hos profesjonelle aktører.

Målet for de landsdekkende informasjons- og rådgivningstjenestene er å gi publikum tilfredsstillende energiråd på en økonomisk effektiv måte. Det øvrige kommunikasjonsarbeidet fokuserer på Enovas kjerneområder og skal bidra til økt oppmerksomhet og flere søknader til Enovas ulike program.

Medieprofilering

Enova har gjennom 2003 arbeidet for å få redaksjonell omtale i både aviser, etermedia og fagpresse. I første halvår var hovedfokus på "Tilskuddsordningen for husholdninger 2003", mens det i siste halvår ble arbeidet mer planmessig med medieprofilering.

Som støtte og interessevekker for landsdekkende informasjon og rådgivning setter Enova søkelys på hvorfor og hvordan energiomlegging kan foregå, både gjennom nasjonale media og tidsskrift. Det er inngått avtale med åtte tidsskrift som har spørrespalte med svar fra Enova. Det er også arbeidet med den generelle profileringen av Enova, og synliggjøring av bredden av Enovas virkefelt, med vekt på kjerneområdene.

I 2003 har det vært fokusert på å tydeliggjøre Enova som premissleverandør i den offentlige debatten. Dette er gjort ved å fremme medieutspill av strategisk og prinsipiell karakter.

Svartjenesten

Svartjenesten ble etablert i januar 2003 og avløste enøkssentrenes svartjenester. Gratis grønt nummer 80049003 er videreført for energispørsmål fra husholdninger. Det er i tillegg opprettet et femsifret nummer 08049 innenfor Svartjenesten som kan gi råd om Enovas energifaglige programmer til profesjonelle aktører.

Barn og unge

Enova utviklet i 2003 en nasjonal strategi for barn og unge i alderen 6-15 år. Konseptet "Regnmakerne" ble etablert og lansert. Den treårige satsingen skal involvere, engasjere og skape interesse for energi hos barn og unge. Aktiviteter skal foregå på egen og andres webside, i barne-TV, på skolen, på nasjonal energidag og i nasjonale opplevelsessentra.

En egen energiportal på Læringscenterets "Nettverk for miljølære" er under utvikling. Energiportalen vil bli lansert våren 2004. Nettstedet vil inneholde ulike typer prosjektoppgaver innen energi, bl.a. energimåling i skole og hjem.

Aktivitetsresultater

Innen området "Informasjon og kommunikasjon" er de fleste målsetningene styrt av aktiviteter. Tabell 13 viser kvantitative resultater for aktivitetene innen dette området for 2003.

Tabell 13: Aktivitetsresultater for "Informasjon og kommunikasjon"

Informasjon og kommunikasjon	Resultat
	2003
Materiell	
Brosjyrer	6
Nettverksperm	1
Dataverktøy	1
Kampanjer	
Antall	3
Avislesere	7,5 mill
Nettlesere	1,5 mill
TV-seere	2,0 mill
Radiolyttere	0,75 mill
Messer/stand: "Gjør din bolig bedre"	
Utdelte brosjyrer	6 000
Besøkende	4000 på Enovas stand
Svartjenesten	
Henvendelser (telefon og e-post)	55 558
- herav husholdninger 95 %	
- herav tilskuddsordningen 40 %	
Barn og unge	
Energitema i Kykelikokos/Pysj Pop Baluba	
- Seere per program	250 000
- Websidebesøk per uke	5 000
- Nye medlemmer i Energijegerne	1 500
PR	
Serien "Energihistorier"	35
Faste spalter i tidsskrifter	8
Henvendelser fra media	1 000

Internett og webbaserte støtteverktøy

Enovas nettsted er Enovas viktigste kommunikasjonskanal mot alle eksterne målgrupper. Enova har som et moderne statlig foretak satset på en tilgjengelig og velfungerende forvaltning. Derfor har Enova hatt et høyt ambisjonsnivå for bruk av IT og IT verktøy i kommunikasjonen med eksterne målgrupper. Bruk av internett sikrer eksterne brukere god tilgang til informasjon, søknadsskjema og verktøy. Kommunikasjon via denne kanalen er svært kostnadseffektiv.

Enova har også utviklet gode støtteverktøy for samarbeidspartnere og eksterne arbeidsgrupper. Dette har bidratt til å sikre god og effektiv gjennomføring av prosjekt og program. Måling av nettstedets trafikk skjer kontinuerlig gjennom besøksstatistikk.

Enovas nettsted har i gjennomsnitt 4990 sidevisninger per uke. Best besøkte dag i 2003 var 4. februar med 51 660 treff. På nettstedet ble det i snitt publisert 3 nyhetsartikler per uke. Enovas nyhetsbrev har 5200 medlemmer. Alle søknadene til Enova kommer inn over søknadssenteret på nettstedet.

3.2 Samarbeid og rådgivning

Rådgiver for OED

I løpet av 2003 har Enova vært rådgiver for OED i forbindelse med en rekke høringssaker, utredninger og ved besvarelse av konkrete henvendelser fra departementet.

Enova fikk i 2003 i oppdrag fra OED å utrede mulige overgangsordninger til et grønt sertifikatmarked. Utredningen ble levert OED ved utgangen av november i 2003. Utredningen er nå allment tilgjengelig og skal være med å gi grunnlag for videre beslutninger om videreutvikling av vindkraftsatsningen de nærmeste årene.

Enova fikk også i 2003 et oppdrag om å bidra til implementeringen av EUs bygningsdirektiv, spesielt i forbindelse med implementering av en energimerkeordning av bygninger. Den første delutredningen i dette prosjektet ble levert i begynnelsen av februar i 2004.

Kontakt med andre offentlige etater og organisasjoner

Enova har regelmessig og god kontakt med NVE, Oljedirektoratet og Statnett.

Enova har også jevnlig kontakt med andre myndighetsaktører som har en rolle i arbeidet med energiomlegging. Enova har egne samarbeidsavtaler med Statens Nærings- og Distriktsfond (SND) og Norges Forskningsråd (NFR). Gjennom disse avtalene er det spesifisert at Enova skal ha halvårlige kontaktmøter med både SND og NFR på et strategisk nivå.

Enova har lagt opp til kontaktmøter med Statens Forurensningstilsyn (SFT) og Direktoratet for naturforvaltning (DN).

Enova har en bred kontaktflate mot forsknings- og universitetsmiljø, næringsorganisasjoner, finansieringsinstitusjoner og ideelle organisasjoner. I tillegg kommer den løpende kontakten med markedets aktører. Deltagelse med foredrag i møter og konferanser er en naturlig del av dette arbeidet.

Internasjonalt arbeid

Enova har deltatt i internasjonale fora innenfor sitt virkefelt. Foruten å ivareta norsk representasjon i IEA Energy Efficiency Working Party på vegne av OED, har målsettingen for internasjonalt arbeid i 2003 vært målrettet aktivitet for å underbygge Enovas analyse- og programarbeid. Enova ivaretok også oppfølging av EU Intelligent Energy – Europe (EIE) og avholdt i desember et informasjonsmøte som for første gang ble overført direkte via nettet.

Ved utgangen av 2003 var Enova selv representert i, eller finansierte deltakelse og aktivitet i åtte program innen International Energy Agency (IEA). Videre deltok Enova aktivt i European Energy Network (EnR) og flere av nettverkets arbeidsgrupper. I tillegg har Enova vært representert i styret til European Council for an Energy Efficient Economy (ECEE). For øvrig deltok Enova på en rekke andre internasjonale seminarer og konferanser, også med foredrag. Enova var videre vertskap for en rekke internasjonale møter i løpet av året.

3.3 Naturgass

Et mål for Enova gjennom fireårsavtalen med OED er å bidra til miljøvennlig bruk av naturgass i det norske energisystemet. Enova forvaltet fra oktober 2003 også post 74 i kap.1825 i Statsbudsjettet til innenlandsk bruk av naturgass.

En mindre post fra Energifondet, som var satt av til naturgass i 2003, ble benyttet for utredninger som skal være med å sikre det objektive faktagrunnlaget for naturgassintroduksjon og til prosjekter som vil demonstrere miljøvennlig og kostnadseffektiv bruk av naturgass i det norske energisystemet.

Resultater

I 2003 er det gitt støtte til i alt sju prosjekter innenfor naturgassområdet. Av disse er to av prosjektene relatert til analyser av anlegg for kogenerering, et er en vurdering av markedsgrunnlaget for naturgass i Østfold, ett prosjekt på vurdering av naturgass for transportsektoren og to mindre studier av forhold ved naturgassdistribusjon.

3.4 Produksjonsstøtte til vindkraft

Enova forvaltet i 2003 en ordning med produksjonsstøtte til vindkraft. I 2003 ble det utbetalt 725 000 kroner i produksjonsstøtte til vindkraft. Det var i alt 9 søkere som fikk utbetalt et støttebeløp tilsvarende halv elavgift, som tilsvarte 4,75 øre/kWh i 2003.

Det er ikke avsatt midler til produksjonsstøtte til vindkraft på Statsbudsjettet for 2004, og ordningen vil derfor ikke videreføres.

3.5 Tilskuddsordningen for elsparetiltak i husholdninger 2003

Enova SF har i 2003 hatt et eget forvaltningsoppdrag fra OED som har bestått i å iverksette og gjennomføre en tilskuddsordning for elsparetiltak i husholdninger. Ordningen ble iverksatt som et strakstiltak og har gitt husholdninger mulighet til å søke om tilskudd til tre definerte typer tiltak:

- Varmepumper
- Pelletskaminer
- Sentral styringsenhet for direkte elektrisk oppvarming

Muligheten til å søke om tilskudd ble åpnet 1. februar 2003. Stortinget bevilget 25. februar totalt 50 millioner kr til tiltaket og satte søknadsfristen til 15. mars 2003. Ved søknadsfristens utløp var det registrert 50.388 søknader om tilskudd i det elektroniske saksbehandlingssystemet. På grunn av den store søkermassen utvidet Stortinget rammen for tilskuddsordningen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett slik at alle som fylte kriteriene for ordningen skulle motta tilbud om tilsagn.

Ved utgangen av august 2003 var det sendt ut rundt 46.500 tilsagnsbrev. Maksimalt tilskuddsbeløp har vært 20 prosent av innrapporterte kostnader, oppad begrenset til 5.000 kr for varmpumper og pelletskaminer, og 2.000 kr for strømstyringsenheter. Tilsagnsbrevene er av markedshensyn sendt ut etter en styrt prosess. Siste pulje av tilsagnsbrev hadde frist 28. desember 2003. Første kvartal 2004 vil gå med til sluttbehandling og avvikling av tiltaket.

Det forventes at det ved avvikling av ordningen vil ha blitt utbetalt tilskudd i form av refusjon til over 19.500 husstander med et totalt tilskuddsbeløp på 83 millioner kr. Husholdningenes samlede investeringer under tilskuddsordningen er estimert til 500 millioner kr. Antall utbetalte tilskudd er om lag det dobbelte av hva som var forventet ved lansering av ordningen, men lavere enn det totale antall søkere. Det bor over 63.000 personer i de husstandene som har fått tilskudd fra ordningen. En gjennomføringsandel på noe over 40 prosent må ses i sammenheng at det har vært uforpliktende og uten kostnad å registrere seg som søker.

Vel 90 prosent av alle tilskudd er utbetalt etter installasjon av varmpumpe. Tilskuddsordningen har bidratt til å øke konkurransen på tilbudssiden for varmpumper slik at prisene har falt vesentlig og nærmer seg nå nivået i våre naboland.

Tilskuddsordningen for husholdninger 2003 vil bli gjenstand for en evaluering av søknadsbehandling og prosess, energieresultater og markedsendringer.